

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUS
TOIMINTAKERTOMUS
2023

1 SISÄLLYS

2	Lukijalle	1
3	Tuomiopiiri	2
4	Henkilöstö ja toimintamenot	3
4.1	Henkilökunta	3
4.2	Lautamiehet	4
4.3	Käräjäoikeuden toimintamenot ja taloudellisuus.....	4
5	Organisaatio.....	5
5.1	Hallinto-osasto	5
5.2	Lainkäyttöosastot	5
5.3	Toimitilat.....	6
5.4	Turvataarkastukset.....	6
6	Lainkäyttötoiminta ja tuloksellisuus.....	6
6.1	Saapuneiden ja ratkaistujen asioiden määrät	6
6.2	Haastemiesten tiedoksiannot.....	8
7	Käräjäoikeuden antamat lausunnot 2022	8
7.1	Oikeusministeriön lausuntopyynnöt	8
7.2	Tuomioistuinviraston lausuntopyynnöt	9
7.3	Lausuntopyynnöt, joihin ei annettu lausuntoa.....	9
8	Viraston henkilökunnalle myönnettyt kunniamerkit	9
9	Yhteystiedot.....	10

2 LUKIJALLE

Vuotta 2023 koskeissa tulosneuvotteluissa käräjäoikeudelle myönnettiin ylimääräistä resurssia yhden tuomari/käräjäsihteerin palkkaamiseksi koronaepidemian aiheuttaman työruuhkan purkamiseksi.

Ylimääräisen resurssi myötävaikutti siihen, että erityisesti pitkään vireillä olleita laajoja riita-asioita saatiin ratkaistua, vaikka samaan aikaan laajoja riita-asioita saapui käräjäoikeuteen enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Myös vireille tulleiden maa-oikeusasioiden määrä nousi hieman vuoteen 2022 verrattuna. Laajojen riita-asioden (maa-oikeus, turvaamistoimet, laajat-riita-asiat) käsittelyaika oli keskimäärin 12,7 kuukautta, joka on hieman enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaiskäsittelyajan pidentymiseen on osaltaan vaikuttanut se, että pitkään vireillä olleita laajoja riita-asioita on saatu käsiteltyä loppuun. Kokonaisuudessaan kaikkien riita-asioden käsittelyaika oli keskimäärin 5,7 kuukautta eli hieman vähemmän kuin vuonna 2022.

Käräjäoikeuteen saapuneiden rikosoikeudellisten asioiden määrä ei vuoden 2023 aikana ole pysynyt vuoden 2022 tasolla. Juttuja on tullut vireille yhteensä 1112, joista varsinaisia rikosasioita on 868. Rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 5 kuukautta eli jonkin verran vuotta 2022 lyhyempi.

Etelä-Savon käräjäoikeus ja Pohjois-Savon käräjäoikeus aloittivat vuoden 2023 aikana yhteistyön maa-oikeusasioissa. Yhteistyöstä tarkemmin toimintakertomuksen sivulla 2.

Käräjäoikeuteen saapuneiden ja ratkaistujen asioiden määrästä löytyy tarkempaa tietoa toimintakertomuksen sivuilta 7 ja 8.

Vuoden 2021 aikana hakemusasioissa käyttöönotetun ja sittemmin laajoihin riita-asioihin laajentuneen Aipa-järjestelmän käyttö on joistain puutteellisuuksistaan huolimatta sujunut suuremmilta ongelmilta käräjäoikeudessa. Järjestelmä oli tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 aikana myös rikosasioiden osalta. Näin ei kuitenkaan tapahtunut vaan käyttöönotto on suunniteltu tapahtuvaksi vasta kevään 2024 aikana. Erityisen kiitoksen haluan osoittaa myös vuoden 2023 osalta käräjäoikeuden osaaville Aipa-virastokouluttajille, jotka ovat vuoden 2023 aikana olleet aina valmiina auttamaan muuta henkilökuntaa ongelmatilanteissa. Kiitos myös henkilökunnalle valmiudesta ottaa käyttöön sähköinen lainkäytön toimintatapa.

Käräjäoikeuden antamista lausunnoista ja henkilökunnalle myönnetyistä kunniamerkeistä löytyy tietoa toimintakertomuksen sivuilta 9 ja 10.

Lämmin kiitos vuodesta 2023 koko henkilökunnalle.

Marja Virtanen
laamanni

3 TUOMIOPIIRI

Etelä-Savon käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Etelä-Savon maakunnan, johon kuuluu 12 kuntaa: Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava.

Käräjäoikeudella on kanslia Mikkeliissä sekä istuntoaika Savonlinnassa.

Tuomiopiirin väestöluku oli 31.12.2023 yhteensä 129 896, joka oli hieman alhaisempi kuin vuosi aiemmin (130 480).

Tuomiopiiri poikkeaa yllä mainitusta seuraavissa tapauksissa:

Etelä-Savon käräjäoikeudessa toimii maaoikeus. Maaoikeusasioissa tuomiopiiri käsittää Etelä-Savon maakunnan lisäksi Etelä-Karjalan maakunnan ja Kymenlaakson maakunnan lukuun ottamatta Pyhtään kuntaa. Etelä-Savon käräjäoikeuden alueen yrityssaneerausasiat ja ulosottovalitukset käsittelee Pohjois-Savon käräjäoikeus ja merioikeusasiat Helsingin käräjäoikeus.

Etelä-Savon käräjäoikeuden maaoikeusinsinööri on 24.5.2023 lukien hoitanut myös Pohjois-Savon käräjäoikeuden maaoikeusasiat yhteistoiminta-alueen puitteissa.

Etelä-Savon käräjäoikeuden ratkaisuihin muutosta haetaan pääsääntöisesti Itä-Suomen hovioikeudelta. Maa-oikeusasioissa muutosta haetaan korkeimmalta oikeudelta.

4 HENKILÖSTÖ JA TOIMINTAMENOT

4.1 HENKILÖKUNTA

Etelä-Savon käräjäoikeudessa on vuoden 2023 lopussa ollut 43 vakinaista virkaa. Käräjänotaareita on vuoden 2023 aikana ollut neljä. Virkarakenne on seuraava:

- 1 laamanni
- 11 kärjätuomaria
- 1 maa-oikeusinsinööri
- 4 kärjänotaaria
- 1 hallintosihteeri
- 20 kärjäsihteeriä
- 6 haastemiestä

Vuoden 2023 aikana henkilökuntaa ei ole eläköitynyt.

Vuoden aikana on ollut palkattuna TE-toimistosta palkkatuella toimistovirkailija 5 kuukauden ajan. Lisäksi käräjäoikeus on palkannut vuosittain oikeustradenomiharjoittelijan 3 kuukaudeksi. Harjoittelu on ajoittunut useimmiten kesäaikaan. Lisäksi Etelä-Savon käräjäoikeudessa on ollut lisäresurssia yksi kärjätuomari / kärjäsihteeri työpari vuonna 2023.

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2023 sisältäen koko henkilöstön (vakituiset, virkavapaalla olevat ja määräaikaiset).

Ikä	Naiset	Miehet	Yht.
	lkm.	lkm.	lkm.
-29	3	2	5
30–39	5	4	9
40–49	9	3	12
50–59	10	4	14
60-	5	3	8
Yhteensä	32	16	48

Etelä-Savon käräjäoikeuden henkilöstöstä 66,6 prosenttia on naisia ja 33,3 prosenttia miehiä. Taulukosta on havaittavissa henkilöstön ikäjakauman keskittyminen 40–59 vuoden väliin.

4.2 LAUTAMIEHET

Etelä-Savon käräjäoikeuteen valittiin edellisten kunnallisvaalien jälkeen 34 lautamiestä. Nykyisten lautamiesten kausi kestää vuodesta 2021 vuoteen 2025.

Kunnanvaltuustot ovat valinneet heidät käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvista 12 kunnasta ja kaupungista seuraavasti:

Enonkoski 1	Hirvensalmi 1	Juva 2	Kangasniemi 2
Mikkeli 10	Mäntyharju 2	Pertunmaa 1	Pieksämäki 4
Puumala 1	Rantasalmi 1	Savonlinna 8	Sulkava 1

Rikosistuntopäiviä, joissa käräjäoikeuden kokoonpanoon on kuulunut lautamiehiä, on vuoden 2023 aikana ollut Mikkelissä 51 ja Savonlinnassa 12. Lautamieskokoonpanossa istuttujen juttujen määrä on vähentynyt.

Maa-oikeuden istunnoissa käytetään sen tuomiopiirin lautamiehiä, millä alueella vireillä olevan asian kohde sijaitsee. Maa-oikeuden istuntoja on järjestetty vuoden 2023 aikana 13 kertaa.

4.3 KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMINTAMENOT JA TALOUDELLISUUS

Käräjäoikeus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, joka käy vuosittain tulossopimusneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa. Neuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen vaadittavat toimintaedellytykset.

Käräjäoikeuden toimintamenot ovat vuonna 2023 olleet 3 303 808 euroa, vuonna 2022 vastaava luku oli 3 011 124 euroa. Viraston määrärahoista suurin menoerä on henkilöstömenot. Palkkamenoihin sisältyvät henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja ansionmenetyskorvaukset.

Käräjäoikeuden tuottavuustavoite vuodelle 2023 oli 88, toteutunut 74 ja taloudellisuus ilman toimitilavuokria tavoite 739, toteutunut 969.

5 ORGANISAATIO

5.1 HALLINTO-OSASTO

Käräjäoikeus on päällikkövirasto. Käräjäoikeuden päälliköstä käytetään virkanimikettä laamanni. Käräjäoikeuden toiminnan suunnittelusta sekä tulostavoitteiden toteutumisesta vastaa laamanni. Laamannin apuna hallinto-osastolla työskentelee hallintosihteeri. Hallinto-osasto huolehtii pääasiassa muista kuin lainkäyttöasioista, kuten talous- ja henkilöstöhallinnosta, toimitiloista, arkistohoidosta, ulkoisesta viestinnästä, tietotekniikkapalveluista ja turvallisuudesta. Hallinto- ja talousasiat ratkaisee laamanni tai hänen määräämänsä muu henkilö.

Käräjäoikeuden asiakaspalvelu/kirjaamo ja tiedoksiantoyksikkö kuuluvat hallinto-osaston alaisuuteen. Tiedoksiantoyksikkö huolehtii koko käräjäoikeuden haastemiesten tiedoksiannoista ja muista laamannin määräämistä tehtävistä. Yksikössä on haastemiesten esihenkilö sekä viisi haastemiestä.

Kirjaamossa/asiakaspalvelussa työskentelee kolme käräjäsihteeriä ja kirjaaja. Heidän toimenkuvaansa kuuluu asiakaspalvelu ja muut kirjaamon tehtävät kuten postin käsittely, päättyneiden asioiden asiakirjatilaukset, tietopyynnot, arkistointi, saapuneiden asioiden kirjaaminen ja jako osastoille sekä virastoposti. Lisäksi kirjaamo hoitaa käräjäoikeuden osto- ja myyntilaskutuksen.

5.2 LAINKÄYTTÖOSASTOT

Käräjäoikeus työskentelee hallinnon lisäksi kahdessa lainkäyttöosastossa. Lainkäyttöosastoja johtaa laamannin enintään 3 vuodeksi kerrallaan määräämä osaston johtaja.

Lainkäyttöosasto I käsittelee erikoistumisalueina eläinsuojelu-, ympäristö- ja nuorten rikosasiat, tuomareille jaettavat hakemusasiat mukaan lukien elatusapu- ja isyysasiat sekä insolvenssiasiat. Maa oikeusyksikkö toimii lainkäyttöosastolla I. Maa oikeus käsittelee tuomiopiirinsä kaikki maa oikeusasiat. Yksikössä on maa oikeusasioiden vastuutuomarina toimiva käräjätuomari ja maa oikeusinsinööri. Tuomioistuinlain mukaisesti maa oikeusasioita käsittelemään on lisäksi määrätty yksi käräjätuomareista. Hän työskentelee osastolla II.

Lainkäyttöosasto II käsittelee erikoistumisalueina seksuaali- ja talousrikokset sekä laajat riita-asiat mukaan lukien tuomareille jaettavat summaariset riita-asiat sekä erilliset turvaamistoimiasiat.

Käräjänotaarit suorittavat käräjänotaariharjoitteluaan vuoden kerrallaan. Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää harjoittelija tuomioistuimen toimintaan ja antaa perustiedot tuomarin ratkaisutoimintaan liittyvistä asioista ja tuomarin roolista. Kukin käräjätuomari maa oikeustuomaria lukuun ottamatta toimii vuorollaan käräjänotaarin tutortuomarina.

Harjoitteluaan suorittavat kärjänotaarit on sijoitettu molemmille lainkäyttöosastoille. Heille jaetaan hakemus-, rikos- ja insolvenssiasioita sekä riitautuneita summaarisia asioita osastojen erikoistumisalueesta riippumatta. Kärjäoikeudessa on kirjallinen kärjänotaareiden harjoitussuunnitelma. Etelä-Savon kärjäoikeudessa oli vuonna 2023 neljä kärjänotaaria.

Kärjäoikeuden organisaatiokaavio on toimintakertomuksen liitteenä.

5.3 TOIMITILAT

Etelä-Savon kärjäoikeudella on kanslia Mikkeliissä. Savonlinnassa on istuntopaikka. Etelä-Savon kärjäoikeuden henkilökunnan virkapaikat sijaitsevat Mikkeliissä. Savonlinnassa työskentelee pysyvästi kaksi haastemiestä ja Pieksämäellä yksi haastemies.

Kärjäoikeuden toimitilat sijaitsevat Mikkeliissä ja Savonlinnassa valtion virastotaloissa. Mikkeliissä on vuokrattua tilaa virastotalossa kahdessa kerroksessa yhteismäärältään 2136,6 neliömetriä. Savonlinnan kansliassa vuokrattua tilaa on 396,4 neliömetriä koostuen kahdesta istuntosalista, haastemiesten huoneesta sekä monitoimityöskentelytilasta. Pieksämäellä haastemiehellä on käytössä huone ulosottolaitoksen tiloissa poliisi- ja oikeustalossa. Pieksämäellä haastemiehelle on vuokrattu ulostoton tiloista huone 10,4 neliömetriä.

5.4 TURVATARKASTUKSET

Etelä-Savon kärjäoikeudessa suoritetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetussa laissa (1121/1999) säädettyjä turvatarkastuksia. Turvatarkastuksesta huolehtivat Securitas Oy:n vartijat suorittavat turvatarkastuksen kaikille Mikkelin kanslian kautta kärjäoikeuden tiloihin saapuville henkilöille sekä Savonlinnan istuntopaikalla istuntoihin saapuville henkilöille.

Turvatarkastustoimintaa ohjaa ja valvoo kärjäoikeuden laamanni. Turvatarkastusten suorittamisesta on laamannin antama kirjallinen ohje.

6 LAINKÄYTTÖTOIMINTA JA TULOKSELLISUUS

6.1 SAAPUNEIDEN JA RATKAISTUJEN ASIOIDEN MÄÄRÄT

Etelä-Savon kärjäoikeuteen saapuneiden asioiden määrä oli vuonna 2023 edellisvuotta jonkin verran pienempi kaikissa asiaryhmissä insolvenssiasioita lukuun ottamatta.

Siviilioikeudellisia asioita ratkaistiin vuonna 2023 yhteensä 1622 kpl, mikä oli hieman edellistä vuotta (1616 kpl) enemmän. Saapuneiden laajojen riita-asioiden määrä (190 asiaa) nousi

edellisestä vuodesta (126 asiaa). Summaaristen riita-asioiden määrä on hieman noussut 2023 (127 asiaa) ja vuonna 2022 (106 kpl).

Maa-oikeusasioita tuli vireille 25 kappaletta vuonna 2023. Niiden osalta määrä nousi hieman edellisvuoteen verrattuna (16 asiaa). Saapuneiden insolvenssiasioden määrä oli nousussa 208 kappaletta, vuonna 2022 vastaava luku oli 176.

Laajojen riita-asioiden (sis. maa-oikeus, turvaamistoimet, laajat riita-asiat) käsittelyaika oli vuonna 2023 keskimäärin 12,7 kuukautta. Kokonaisuudessaan kaikkien riita-asioiden käsittelyaika oli keskimäärin 5,7 kuukautta, mikä oli hieman vähemmän kuin vuonna 2022 (5,9 kk).

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUDEN SAAPUNEET, RATKAISTUT JA VIREILLÄ OLLEET RIITA-ASIAT VUONNA 2023			
	Saapuneet asiat 2023	Ratkaistut asiat 2023	Vireillä vuoden 2023 lopussa
Laajat riita-asiat	190	223	141
- L	157	192	117
- M	25	26	21
- T	8	5	3
Summaariset riita-asiat	127	101	126
- E	103	76	98
- S	4	4	5
- SM	-	-	-
- W	20	21	23
Insolvenssiasiat	208	211	97
- HJ	146	142	54
- K	62	69	43
- U	-	-	-
Hakemusasiat	1065	1087	323
- HP	290	266	191
- H	775	821	132
Yhteensä	1590	1622	687

Rikosoikeudellisia asioita saapui vuonna 2023 yhteensä 1112 kappaletta kun vuonna 2022 saapuneiden määrä oli 1319 juttua. Suurin osa saapuneista oli rikosasioita (868), muita rikosoikeudellisia asioita oli (78) ja pakkokeinoasioita (166). Vuonna 2023 ratkottiin rikosoikeudellisia asioita yhteensä 1175 asiaa. Vireillä rikosoikeudellisia asioita oli vuoden 2023 lopussa 394 kappaletta. Rikosasian keskimääräinen käsittelyaika oli 5 kuukautta (vuonna 2022 vastaava luku 5,1).

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUDEN SAAPUNEET, RATKAISTUT JA VIREILLÄ OLLEET RIKOSASIAT VUONNA 2023

	Saapuneet asiat 2023	Ratkaistut asiat 2023	Vireillä vuoden 2023 lopussa
Rikosasiat	868	927	362
Pakkokeinot	166	166	16
Muut rikosoikeusasiat	78	82	16
YHTEENSÄ	1112	1175	394

6.2 HAASTEMIESTEN TIEDOKSIANNOT

Etelä-Savon kärjäoikeudessa on kuusi haastemiehen virkaa. Näistä yksi on haastemiesten esihenkilö. Haastemiehistä kaksi on sijoittunut Savonlinnaan, yksi Pieksämäelle ja loput Mikkeliin.

Haastemiehet suorittivat vuoden aikana yhteensä 11 825 tiedoksiantoa, joista esteellä palautui 1164. Rikoshaasteita tiedoksiannoista oli 2047, joista esteellä palautui 517 kappaletta. Puhelintiedoksiantoja suoritettiin 7965, joka on 67,4 prosenttia kaikista annetuista tiedoksiannoista. Ajokilometrejä kertyi vuoden aikana 55170. Määrä oli hieman edellisvuotta alhaisempi.

7 KÄRÄJÄOIKEUDEN ANTAMAT LAUSUNNOT 2023

7.1 OIKEUSMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNNÖT

Arviomuistio etäyhteyksistä oikeudenkäynneissä

Arviomuistio lautamiesten valintatapa

Arviomuistio pienriitamenettelystä

KKO:n esitys lainsäädäntötoimeen ryhtymisestä; oikeudenkäymiskaaren muutoksenhakua korkeimpaan oikeuteen koskevien säännösten täydentäminen

Rikosprosessin sujuvoittamista arvioineen työryhmän muistiosta

Tuomioistuimien ulkopuolisen riidanratkaisun ja sovittelun kehittämiseksi tehty selvitys

7.2 TUOMIOISTUINVIRASTON LAUSUNTOPYYNNÖT

Lausuntopyyntö koskien tulkkausta

Taloudellisten mittareiden kehittämistä käsittelevän työryhmän muistio

Vastuullisuusraportointi valtionhallinnossa 2022

7.3 LAUSUNTOPYYNNÖT, JOIHIN EI ANNETTU LAUSUNTOA

Kansallisarkiston lausuntopyyntö päätösluonnoksesta julkishallinnon pysyvästi säilytettävien asiakirjojen säilytysmuodosta ja analogisen säilytysmuodon kulttuurihistoriallinen arvo

Oikeusministeriön lausuntopyyntö tiedonhallintayksiköiden ja rekisterinpitäjien kuuleminen oikeusministeriön hallinnonalan intranet-uudistushankkeessa

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetuseronnoksesta

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö valtionhallinnon pilvipalvelulinjauksen päivittämisestä VN/3115/2003

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö valtion toimitilojen vuokrausta koskevasta asetuksesta ja valtion vuokratäkirjan muutoksesta

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö ohjeesta valtion viranomaisten aukioloajoista

8 VIRASTON HENKILÖKUNNALLE MYÖNNETTY KUNNIAMERKIT

Vuonna 2023 myönnettiin yhdelle virkamiehelle viraston esityksestä Suomen valkoisen ruusun 1. luokan mitali kultaristein.

9 YHTEYSTIEDOT

MIKKELIN KANSLIA

Raatihuoneenkatu 5, 50100 Mikkeli
Puh. 029 56 47902
Fax. 029 56 47911
etela-savo.ko@oikeus.fi

SAVONLINNAN ISTUNTOPAIKKA

Tottinkatu 9, 57130 Savonlinna

Savonlinnan istuntopaikalla ei ole
asiakaspalvelua.

PÄIVYSTYSNUMEROT

Päivystävä haastemies puh. 050 3392 531
Päivystävä kärjänotaari puh. 0500 438 039
Päivystävä kärjäsihteeri puh. 029 56 47928

LIITE 1: ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUDEN ORGANISAATIOKAAVIO 1.1.2023 LUKIEN

